Ա.Խ.ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՇՈՒԿԱՆ

Ա.Խ.ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ

ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՇՈՒԿԱՆ

13082

ԵՐԵՎԱՆ - 2000

ԴՏՀ 33
ԳՄԴ 65
Մ 371

ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ Ա.Խ.

Մ 371 **Պետությունը – շուկան. գիրք առաջին. - Եր., «Տիգրան Մեծ», 2000. - 560 էջ:**

Մենագրությունում քննարկված են պետության և շուկայի փոխհարաբերություններին առնչվող հիմնախնդիրները: Առանձնակի տեղ է հատկացված պետության տնտեսական դերի բացահայտմանը շուկայական հարաբերությունների պայմաններում, տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդաբանությանը, հանրապետության տնտեսության պետական կարգավորման համակարգին և դրա բարելավման հիմնական ուղղություններին. պետական և մասնավոր ձեռնարկատիրության, պետության և ձեռնարկության (բաժնետիրական ընկերության), ինչպես նաև գնագոյացման հիմնահարցերին:

Մենագրությունը նախատեսված է տնտեսության պետական կարգավորման, ձեռնարկության (բաժնետիրական ընկերության) կառավարման հիմնախնդիրներով զբաղվող մասնագետների, պետական կառավարման ապարատի տարբեր օղակների աշխատողների, գիտաշխատողների, ուսումնական հաստատությունների բարձր կուրսերի ուսանողների, ասպիրանտների և այլոց համար:

Մ $\frac{0601000000}{774\ (01)\text{-}2000}$ 2000 ԳՄԴ 65

ISBN 99930-52-21-3

© Մարկոսյան Ա.Խ. 2000

Մասնագիտական խմբագիր՝
տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր
Յու.Մ.ՍՈՒՎԱՐՅԱՆ

А.Х. МАРКОСЯН
Государство и рынок. книга первая. – Ер., Издательство “Тигран Мец”, 2000. – 560 стр.

В монографии рассматриваются проблемы взаимоотношений государства и рынка. Особое внимание уделяется проблемам выявления экономической роли государства в условиях рыночных отношений, методологии государственного регулирования экономики республики и основным направлениям ее улучшения, государственного и частного предпринимательства, государства и предприятия (акционерного общества), а также проблемам ценообразования.

Монография предназначена для специалистов, замимающихся проблемами государственного регулирования экономики, руководителей и работников предприятий (акционерных обществ), работников аппарата государственного управления, а также работников науки, экономистив и юристов, аспирантов, студентов ВУЗ-ов.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն ... 4

Բաժին առաջին. Պետության տնտեսական դերը շուկայական հարաբերությունների պայմաններում ... 15

Գլուխ I. Տնտեսության պետական կարգավորման մեթոդաբանությունը ... 15

1.1. Տնտեսության պետական կարգավորման էությունն ու անհրաժեշտությունը ... 15

1.1.1. Պետության տնտեսական գործառույթները ... 17

1.1.2. Պետությունը և տնտեսական աճը ... 25

1.2. Տնտեսության պետական կարգավորման օրենսդրական հիմքերը և տնտեսական լծակները ... 27

Գլուխ II. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության պետական կարգավորման համակարգը և բարելավման ուղղությունները ... 41

2.1. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության պետական կարգավորման համակարգի մշակման մեթոդաբանական հիմքերը ... 43

2.1.1. Հանրապետության տնտեսության վրա պետության ներգործման աստիճանի որոշումը ... 44

2.1.2. Պետական կարգավորման ենթակա տնտեսության բնագավառների որոշումը ... 46

2.1.3. Տնտեսության վրա պետական կարգավորման համակարգի ներգործության բնույթը ... 50

2.2. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության պետական կարգավորման արդյունքների վերլուծությունը ... 57

Գլուխ III. Հայաստանի Հանրապետության տարածքի մակրոտնտեսական վերլուծությունը և պետական կարգավորման լծակները ... 72

3.1. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական տարածքի մակրոտնտեսական վերլուծությունը ... 72

3.1.1. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական տարածքում ամբողջական պահանջարկի առանձնահատկությունը ... 73

3.1.2. Հայաստանի Հանարապետության տնտեսական տարածքում ամբողջական առաջարկի առանձնահատկությունը ... 77

3.1.3. Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի դինամիկ մոդելը ... 80

3.1.4. Ամբողջական պահանջարկի և ամբողջական առաջարկի ընդհանուր մոդելի տեղաշարժերի ուսումնասիրումը ... 84

3.2. Հայաստանի Հանրապետության տնտեսության պետական կարգավորման համակարգի մշակումը և տնտեսական տարածքի վրա դրա ազդեցության ուսումնասիրումը ... 90

3.2.1. Մակրոտնտեսական իրավիճակի բարելավման ուղղությունները ... 90

3.2.2. Ամբողջական պահանջարկի պետական կարգավորումը ... 93

3.2.3. Ամբողջական առաջարկի պետական կարգավորումը ... 103

3.2.4. Պետական կարգավորման համակարգի և տնտեսական քաղաքականության փոխկապակցումը ... 106

Բաժին երկրորդ. Պետական և մասնավոր ձեռնարկատիրություն ... 108

Գլուխ I. Պետական և մասնավոր ձեռնարկատիրության սկզբունքները ... 108

1.1. Պետական և մասնավոր ձեռնարկատիրության հիմնական ձևերը ... 108

1.2. Տնտեսական շահադրդման խնդիրը ... 155

1.3. Սեփականության իրավունքը ... 163

Գլուխ II. Ձեռնարկատիրության հիմնախնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում ... 176

2.1. Ապապետականացված ձեռնարկությունների հետազոտության առաջին և երկրորդ փուլերի արդյունքները ... 176

2.2. Հետազոտության երրորդ փուլի արդյունքները ... 207

Բաժին երրորդ. Պետությունը և ձեռնարկությունը ... 228

Գլուխ I. Պետության և ձեռնարկության կազմակերպական և սեփականատիրական փոխհարաբերությունների հիմնական ձևերը ... 228

1.1. Ձեռնարկությունների վերակառուցման տեսակները ... 228

1.2. Ձեռնարկությունների պարտքերի հիմնախնդիրը և սնանկացման ընթացակարգը ... 238

1.3. Ձեռնարկությունների (ընկերությունների) գործունեության վերակառուցումը և բաժնետիրական կառավարումը ... 248

Գլուխ II. Բաժնետիրական ընկերությունները որպես շուկայի ձևավորման հիմնական սուբյեկտներ և դրանց կառավարումը ... 257

2.1. Բաժնետիրական ընկերությունները որպես տնտեսության հիմնական օղակ 257
2.2. Բաժնետիրական ընկերությունների գործունեության մեխանիզմը և արդյունավետության գնահատումը 272
Գլուխ III. Ձեռնարկությունների սնանկացումը և լուծարումը Հայաստանի Հանրապետությունում 292
3.1. Ձեռնարկության սնանկությունը, պատճառները և հայտանիշները 292
3.2. Ձեռնարկության սնանկացման կանխման եղանակները և ընթացակարգերի իրականացումը 296
3.3. Ձեռնարկության լուծարումը 301
3.4. Ձեռնարկության սնանկության հիմնախնդիրները Խորհրդային և Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքերում 303
ա) սոցիալիստական հումանիզմով օրենսգիրքը 303
բ) մի քայլ առաջ, երկու քայլ ետ 309
3.5. «Զունգլիների» օրենքի տեսա-քննական և համեմատա-վերլուծական ուսումնասիրություն 316
3.6. Իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի անվճարունակության (սնանկացման) գործընթացը և արդյունքները 321
3.7. Պետական գույքի մասնավորեցման ծրագրերում ընդգրկված առևտրային կազմակերպությունների պարտքերի վերակազմավորման և մասնավորեցման ուղիները 341
3.8. Բաժնետիրական ընկերությունների լուծարման հիմնախնդիրները 363
Գլուխ IV. Պետական գույքի կառավարման հիմնահարցերը 375
4.1. Պետական գույքի կառավարման կատարելագործման հիմնախնդիրը և դրա լուծման անհրաժեշտությունը 375
4.2. Պետական գույքի կառավարման հայեցակարգը 382
4.3. Բաժնետիրական ընկերություններում պետական սեփականություն հանդիսացող բաժնետոմսերը հավատարմագրային կառավարման հանձնելու կարգը և պայմանները 396
4.4. Պետության մասնակցության ձևերը բաժնետիրական ընկերությունների կառավարմանը 401
4.5. Բաժնետիրական ընկերությունների պետական կարգավորման լծակների ուժեղացումը 413
Բաժին չորրորդ. Գնագոյացումը շուկայական հարաբերությունների պայմաններում 424
Գլուխ I. Շուկան և գնագոյացումը 424
1.1. Գնի էությունը և դերը շուկայական հարաբերությունների պայմաններում 424
1.2. Շուկայական գնի գործառույթները և դրա ձևավորումը 431
1.2.1. Միջազգային գնի ձևավորումը 444
1.2.2. Գնագոյացման ռազմավարությունների մշակման առանձնահատկությունները միջազգային մարքեթինգում 450
1.3. Գնագոյացման հիմնական մոտեցումները 462
Գլուխ II. Գնագոյացումը շուկայական տնտեսության տարբեր ոլորտներում 472
2.1. Գնագոյացումը շուկայական տնտեսության մրցակցային ոլորտներում 472
2.2. Գնագոյացման առանձնահատկությունները շուկայական տնտեսության մենաշնորհային ոլորտներում 477
Գլուխ III. Գների քաղաքականության ռազմավարության և մարտավարության հիմնական ուղղությունները 479
3.1. Գների քաղաքականության ռազմավարությունը և իրականացումը 479
3.2. Գների պետական կարգավորումը 501

Հավելվածներ 506

Գրականության ցանկ 530

Պատվեր 579 *Տպաքանակը 700*

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երևան, Արշակունյաց 2